

opusdei.org

Audiència. Benet XVI presenta sant Ambròs de Milà

El Sant Pare presentà en l'audiència general del passat dimecres la figura de sant Ambròs, bisbe de Milà, de qui es pot aprendre que la catequesis és inseparable del testimoniatge de vida.

29/10/2007

Benvolguts germans i germanes,

El sant bisbe Ambròs, del qui us parlaré avui, va morir a Milà la nit

del 3 al 4 d'abril de l'any 397. Era l'albada del dissabte sant. El dia abans, cap a les cinc de la tarda, s'havia posat a resar, postrat al llit, amb els braços oberts en forma de creu. D'aquesta manera participava en el solemne tridu pasqual, en la mort i en la resurrecció del Senyor. *«Nosaltres vèiem que es movien els llavis, testifica Paulí, el diaca fidel que per invitació d'Agustí va escriure la seva «Vida», però no escoltàvem la veu».*

De cop i volta, semblava que la situació arribava a la fi. Honorat, bisbe de Verceli, que ajudava Ambròs i que dormia al pis de sobre, es va despertar en escoltar una veu que li repetia: *«Aixeca't aviat! Ambròs és a punt de morir...»*. Honorat va baixar immediatament -segueix explicant Paulí- *«i li va oferir el Cos sant del Senyor. Només prendre'l, Ambròs va lliurar l'esperit, duent-se amb ell el viàtic. D'aquesta manera, la seva*

ànima, alimentada per la virtut d'aquest menjar, gaudeix ara de la companyia dels àngels» («Vida» 47).

Aquell divendres sant de l'any 397 els braços oberts d'Ambròs moribund expressaven la participació mística en la mort i resurrecció del Senyor. Era l'última catequesis: en el silenci de les paraules, seguia parlant amb el testimoniatge de la vida.

Ambròs no era ancià quan va morir. Ni tan sols arribava als seixanta anys, ja que va néixer entorn de l'any 340 a Trèveris, on el seu pare era prefecte de la Gàl·lia. La família era cristiana. En morir el pare, la mare el va dur a Roma, essent encara un noi, i el va preparar per a la carrera civil, donant-li una sòlida educació retòrica i jurídica. Cap a l'any 370 li van proposar governar les províncies d'Emília i Ligúria, amb seu a Milà. Precisament allí bullia la lluita entre ortodoxos i arrians, sobretot després

de la mort del bisbe arrià Ausenci. Ambròs va intervenir per a pacificar els esperits de les dues faccions enfrontades, i la seva autoritat va ser tal que, tot i que tan sols era un simple catecumen, va ser proclamat pel poble bisbe de Milà.

Fins aleshores, Ambròs era el magistrat més alt de l'Imperi a l'Itàlia del nord. Molt preparat culturalment, però desproveït del coneixement de les Escripures, es va posar a estudiar-les amb fervor. Va aprendre a conèixer i a comentar la Bíblia mitjançant les obres d'Orígenes, l'indiscutible mestre de la «escola d'Alexandria». D'aquesta manera, Ambròs va portar a l'ambient llatí la meditació de les Escripures iniciada per Orígenes, començant a Occident la pràctica de la «lectio divina».

El mètode de la «lectio» va arribar a guiar tota la predicació i els escrits

d'Ambròs, que sorgeixen precisament de l'escolta orant de la Paraula de Déu. Un inici cèlebre d'una catequesis ambrosiana mostra egrègiament la manera com el sant bisbe aplicava l'Antic Testament a la vida cristiana: *«Quan hem llegit les històries dels Patriarques i les màximes dels Proverbis, hem afrontat cada dia la moral -diu el bisbe de Milà als catecúmens i als neòfits- perquè, formats per ells, us acostumeu a entrar en la vida dels Pares i a seguir el camí de l'obediència als preceptes divins»* («Els misteris» 1,1).

En altres paraules, els neòfits i els catecúmens, segons el bisbe, després d'haver après l'art de viure moralment, podia considerar-se que ja estaven preparats per als grans misteris de Crist. D'aquesta manera, la predicació d'Ambròs, que és el cor de la seva ingent obra literària, s'inicia amb la lectura dels llibres sagrats («els Patriarques», és a dir,

els llibres històrics, i «els Proverbis», és a dir, els llibres sapiencials), per a viure segons la Revelació divina.

És evident que el testimoniatge personal del predicador i l'exemplaritat de la comunitat cristiana condicionen l'eficàcia de la predicació. Des d'aquest punt de vista és significatiu un passatge de les «Confessions» de sant Agustí. Aquest havia anat a Milà com a professor de retòrica; era escèptic, no cristià. Cercava, però no era capaç de trobar realment la veritat cristiana. Al jove retòric africà, escèptic i desesperat, no li van moure les homilies d'Ambròs a convertir-se definitivament (tot i que les apreciava molt). Va ser més aviat el testimoniatge del bisbe i de l'Església milanesa, que resava i cantava, com un sol cos. Una Església capaç de resistir la prepotència de l'Emperador i de la seva mare, que els dies primers de l'any 386 havien

tornat a exigir l'expropiació d'un edifici de culte per a les cerimònies dels arrians. A l'edifici que havia de ser expropiat, explica Agustí, «*el poble devot vetllava, disposat a morir amb el bisbe*». Aquest testimoni de les «Confessions» és preciós, perquè palesa que alguna cosa s'estava movent en la intimitat d'Agustí, qui segueix dient: «*I nosaltres també, encara que érem tebis, participàvem de l'excitació de tot el poble*» («Confessions» 9, 7).

De la vida i de l'exemple del bisbe Ambròs, Agustí va aprendre a creure i a predicar. Podem fer referència a un sermó famós de l'Africà, que va merèixer ser citat molts segles després en la Constitució conciliar «Dei Verbum»: «*És necessari - adverteix de fet la «Dei Verbum» en el n. 25- que tot el clergat, sobretot els sacerdots de Crist i els altres que com els diaques i catequistes es dediquen legítimament al ministeri de la*

paraula, se submergeixin en les
Esriptures amb assídua lectura i amb
estudi diligent, perquè cap d'ells
resulti —i aquí ve la cita d'Agustí
—“predicador buit i superflu de la
paraula de Déu que no l'escolta en el
seu interior”». Havia après
precisament d'Ambròs aquest
«escoltar l'interior», aquesta
assiduïtat amb la lectura de la
Sagrada Esriptura amb actitud
d'oració per a acollir-la realment en
el cor i assimilar la Paraula de Déu.

Benvolguts germans i germanes,
voldria presentar-vos una mena
d'«icona patrística» que, interpretada
a la llum del que hem dit, representa
eficaçment el cor de la doctrina
d'Ambròs. En el mateix llibre de les
«Confessions», Agustí narra la
trobadada amb Ambròs, certament una
trobadada de gran importància per a la
història de l'Església. Escriu
textualment que, quan visitava el
bisbe de Milà, sempre el veia

envoltat d'un munt de persones plenes de problemes, per qui s'escarrasava per a atendre les seves necessitats. Sempre havia una llarga fila que esperava parlar amb Ambròs per trobar en ell consol i esperança. Si Ambròs no era amb ells, amb la gent (i això succeïa en brevíssims espais de temps), o estava alimentant el cos amb el menjar necessari o l'esperit amb les lectures. Aquí Agustí canta les meravelles, perquè Ambròs llegia les escriptures amb la boca tancada, només amb els ulls (Cf. «Confessions». 6, 3). De fet, en els primers segles cristians la lectura només es concebia per a ser proclamada, i llegir en veu alta facilitava també la comprensió a qui llegia. El fet que Ambròs pogués passar les pàgines només amb els ulls és per a sant Agustí una capacitat singular de lectura i de familiaritat amb les Escripures. Doncs bé, en aquesta lectura, en la qual el cor s'esmerça per arribar a la

comprensió de la Paraula de Déu - aquesta és la «icona» de què estem parlant-, es pot entreveure el mètode de la catequesi d'Ambròs: la mateixa Escriptura, íntimament assimilada, suggereix els continguts que cal anunciar per assolir la conversió dels cors.

D'aquesta manera, segons el magisteri d'Ambròs i d'Agustí, la catequesi és inseparable del testimoniatge de vida. Pot servir també per al catequista el que vaig escriure en la «Introducció al cristianisme» sobre els teòlegs. Qui educa en la fe no pot córrer el risc de presentar-se com una mena de clown, que recita un paper «per ofici». Més aviat, utilitzant una imatge d'Orígenes, escriptor particularment apreciat per Ambròs, ha de ser com el deixeble estimat, que va recolzar el cap en el cor del Mestre, i allí va aprendre com pensar, parlar, i actuar. En acabat, el

veritable deixeble és qui anuncia l'Evangeli de la manera més creïble i eficaç.

Com l'apòstol Joan, el bisbe Ambròs, que mai es cansava de repetir:

«*"Omnia Christus est nobis!"*; *El Crist és tot per a nosaltres!*», segueix sent un testimoni autèntic del Senyor.

Amb les mateixes paraules, plenes d'amor per Jesús, acabem així la nostra catequesi: «*Omnia Christus est nobis!. Si vols guarir una ferida, ell és el metge; si estàs bullint de febre, ell és la font; si estàs oprimat per la iniquitat, ell és la justícia; si tens necessitat d'ajuda, ell és la força; si tens por a la mort, ell és la vida; si desitges el cel, ell és el camí; si ets en les tenebres, ell és la llum... Tasteu i vegeu que bo és el Senyor, benaurat l'home que espera en ell!*» («De virginitate» 16,99). Nosaltres també esperem en el Crist. Així serem benaurats i viurem en la pau.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-es/article/audiencia-
benet-xvi-presenta-sant-ambros-de-
mila/](https://opusdei.org/ca-es/article/audiencia-benet-xvi-presenta-sant-ambros-de-mila/) (11/04/2026)